Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Geo
RAEȚCHI

PAȘI PRINTRE AȘI

colecție de celebri
amici și bibici

*Lui **Petru***
(mai întâi lui, că-i bărbat),
***Sofiei** și **Agatei** – triplul cadou*
al fiului cel unic

Libris
EDITORIAL
BRAȘOV, 2020

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Cuprins

Avertisment 5

Capitolul I:
Și ai cuvântului – scris, rostit, cântat 9
Gâlceava *Regelui* metaforei cu-n marinar, în tren 9
Și *rupt*, și salvat de Adrian Păunescu 12
Un salut din vechea Troie drept în inima Rusiei 26
Piersic sau Mihăiță = veșnic tânăr și ferice? 28
Pe fotoliul din *odaia* muzicii 35
Dragostea de mamă,sub numele Prodan 40
Zâmbet generos „la închiderea ediției” 42

Capitolul II:
Și ai sportului 45
În noapte cu Jane Fonda și-n zi cu mogulul Turner 46
Ce nu poate face și desface Țiriac? 57
De la Puskas = 4 case, la Ronaldo = 4000 de case! 66
Clocotul are un nume: Hagi 68
Gesturi de lord de prin lumea fotbalului adunate 71
Mese din aur 77
Onor la generali 83
Familia-unicat 87
Cu „Fibră” lângă Scifo, cu Frățilă ca Nababul 95
O antrenoare ca o *Mamă* chiar pentru Cristina Neagu 98
Chemarea soarelui înghițit de mare 100
Înger și demon 105
Salvarea venită pe apă 123
În grădina lui Ion… care păsări, care somn? 142

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul III:
Ași din politică 149
Peria lui Băsescu și patul comun cu Constantinescu 150
Matematici superioare prin... Morse, în temniță 155
Săgetătorul săgetat 157
Conu' și *Boieru* 159
Lecția de capitalism 163
Georgică utecistul 166
Gaby exchange, înainte de 4 stele 169
Primarul și Iluminatul 169
Fizicianul dintre politicieni și profesorul dintre oi 172

Capitolul IV:
Ași ai medicinei 175
Arta de a pune diagnostic 175
Campion în Balcani, recordman în lume 184
Bisturiu în acțiune pe muzică de Bach 185
Împăratul gheții 187
„Reparatorii" de oase 188
Artă și *la propriu* 190

Capitolul V:
Ași prin presă 193
Valeriu, Macovei, Ioanițoaia – un trio pentru undă verde 193
Traiul la ziar unic 199
Sportivi nu doar în scris 219
Ceaușeștii, *convocați* la Scala 224
Roșu în capitalism 229
Odiseea SPORT XXI 233
Reproșul lui Mircea Lucescu 239

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul VI:
Asul semicercului și secretele succesului Teleeurobingo 243
Tot *Tata* și-n business 243
„S-a cântat” zi și noapte 245
Premiera mondială 246
Credibilitate & inventivitate 249
Rampă și pentru Hollywood! 255
Geamuri sparte 258
Apogeul, între milenii 260
Ratarea pricinuită de Adrian Năstase 261

Capitolul VII:
Ași ai Prieteniei 265
Lumina din mahala 265
Freamăt de liceu 272
Spaima blondelor la Drept 281

Din bișniță s-a întrupat bravul businessman de *Românica* 285
Sobele – valută forte 287
De 25.000 de ori investiția 288
Arestat de Scotland Yard! 289
Un os domnesc cu niște adidași prăpădiți 291

Amintiri în alb-negru și color 293

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul I:

Și ai cuvântului – scris, rostit, cântat

Gâlceava *Regelui* metaforei cu-n marinar, în tren

Un scriitor a oferit multora (har Domnului să mă număr printre ei!) mai mult decât inspirația sa, venită din cerul Brăilei iubite, cu care a fost binecuvântat, spre a mângâia sufletele cu arta rară de *pictură scrisă*. Supervolubilul Fănuș Neagu turna cu metafore nu doar prin romane, piese, tablete – *Îngerul a strigat* către toți cei ce i-au fost prin preajmă. Veșnic neliniștit, chiar când tânăr nu se mai arăta, nea Fane mustea de umor și-l împrăștia, dezinvolt și generos, oriunde, oricând. De exemplu... prin tren.

Gara din urbea în care, conform cântecului vechi, *la tanti Elvira ușor se câștigă lira*, părea pustie într-o după-amiază de vară târzie, de prin *optzecișiceva*. Mai aveam vreme, până la ora plecării acceleratului spre Capitală, să răsfoiesc în liniște însemnările de la Brainconf, unde se făceau nu numai celebrele cămăși, dar și niscaiva sport de masă, cum tocmai mă convinsesem și nădăjduiam să conving prin reportajul ce era deja creionat pe tastatura minții. Dintr-odată însă, tăcerea peroanelor a fost spartă: în sunet de acordeon și în mijlocul unui mic grup de admiratori, nea Fane pășea triumfal, ca după cine știe ce izbândă:

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

— *Am dat o nouă lovitură imperialismului, oferindu-i Dunării să soarbă produsul lui din orz și desfătându-mă numai cu zeama noastră de struguri divini!* – a strigat de cum m-a zărit, întinzând ulcica spre deplină convingere asupra calității vinului neaoș, care, vezi bine, era net superior licorii *capitaliste* numite whisky. Cu chiu – cu vai a reușit să se desprindă din îmbrățișările amicilor și să urce în tren.

Vagonul era la fel de gol precum gara Brăilei înainte de apariția trupei de cântăreți de ocazie. Numai în penultimul compartiment se găsea cineva și taman acolo a decis scriitorul să călătorim. Mic de stat, cu un tricou de marinar, unicul pasager stătea cuminte pe banchetă, stare care i-a provocat lui Fănuș, ca din senin, o reacție bizară:

— *Ce urât ești!*, i s-a adresat, tam-nisam, străinului.

Deloc impresionat și lipsit de vreun complex a la Napolean, acesta a țâșnit drept sub bărbia voinicului:

— *Ba tu ești urât! Și gras, pe deasupra!*

Ca arbitrul sau milițianul la datorie, am sărit să preîntâmpin inevitabilul conflict, dar m-am trezit cu o mână vânjoasă și alta de dimensiuni reduse pe umeri, repus în poziție șezând:

— *Vezi-ți de treabă, gândește-te la reportajul tău și lasă-mă pe mine, că am găsit un adversar pe măsură,* a tunat literatul de „dincolo de nisipuri”, trecând apoi la o cerere de pace și prietenie adresată necunoscutului.

Niciodată nu am regretat mai mult lipsa dotării cu vreunul dintre aparatele de înregistrat, așa arhaice ale vremii și ale timpului la români, pentru că au urmat ceasuri de dialog pentru care cuvântul „spumos” e adjectiv prea cuminte: curgeau metaforele – și nu doar dintr-o parte – se vorbea pe șleau despre orice și oricine,

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

se simțeau atât de porniți cei doi să spele lumea de păcate încât s-au golit și *vasele* amândurora, și ce a mai colectat marinarul de prin alte vagoane. Pentru cei doi, așa personalități diferite cum se-nfățișau, se vădea așișderea că „vinul este o poezie îmbuteliată", cum susținea scriitorul scoțian Robert Stevenson, iar nea Fane îi tot repeta necunoscutului:

— *Vorba Eminescului – dacă bei, mori, dacă nu bei tot mori. Atunci bea, ca să știi de ce ai murit!*

În Gara de Nord, picioarele puteau să trădeze oboseala vreunui observator atent, altfel cei doi continuau să grăiască fără urme de apăsări bahice. Astfel că scriitorul a mers la restaurant, de unde s-a înapoiat cu brațe încărcate, reluând dezbaterea problemelor arzătoare în dosul unei coloane de piatră (localul se închidea la 22).

După ce și-a luat la revedere, de zeci de ori, de la noul amic căpătat așa ciudat în tren, maestrul m-a luat de braț până în afara gării, înjurând de mama focului comuniștii, în frunte cu... lesne de priceput cu cine. Era trecut de miezul nopții, se așternuse răcoare, chiar un pui de frig, însă – ca rege al metaforei ce tare voinicește se întrupa – nu s-a lăsat copleșit de umilința de a fi dus cu taxiul sau măcar împrumutat (rămăsese fără lețcaie) de unul mai tânăr și cu venit mai mic. A plecat singur în noapte, per pedes, până la casa lui, din apropierea Statuii Aviatorilor. Și nu-i defel, dar defel! exclus să mai fi îndesat vreo caschetă în creștetul milițianului ieșit în cale, reproșându-i zgomotos că slugărește gașca lui Ceaușescu – cum chiar s-a întâmplat într-un alt ceas târziu de noapte, în Piața Victoriei, după o seară de cugetări libere, avându-l în prim-plan, ca atâtea altele, pe *pictorul vorbelor* Fănuș Neagu.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Și *rupt*, și salvat de Adrian Păunescu

A fost, înainte de toate și de cei mai mulți, Poet, dar a dat mâna cu notorietatea ca redactor-șef la „Flacăra". El și ea au spart tiparele presei sufocate de vigilența partidului unic, scoțând-o din amorțeală cu aceeași frenezie cu care Păunescu umplea sălile și stadioanele mai ceva decât Ceaușescu, deosebirea esențială între cei doi fiind că la Cenaclul Flăcăra se mergea de bunăvoie și nesilit de nimeni din activul de partid. Ba chiar și din aceast *activ* se găseau unii ce riscau să se lase ademeniți de puterea-i de seducție, încât până și un ditamai colonel cu funcție mare – Horia Brestoiu, cândva (și) șef al secției de rugby Dinamo – se mărturisea așa: „*Oho, prin ce emoții și câtă muncă specifică am trecut când a venit Cenaclul la Iași! Ca șef al Securității Județene, a trebuit să iau măsuri speciale spre a preîntâmpina vreo manifestație de prea mare entuziasm sau producerea de evenimente neconforme. Le-am luat, puteam sta liniștit, dar m-am dus personal în sala neîncăpătoare, să mă implic personal la nevoie pentru temperarea celor ce ar fi exagerat trăirea bucuriei poeziei și muzicii. Însă, după nici zece minute, cine aplauda și cânta, dimpreună cu artiștii, mai vârtos decât mulți și numai în picioare, în loc să-i tragă de mâneci pe tineri prea cuceriți de show? Eu, șeful* organului!".

În redacția din corpul C al Casei Scânteii am ajuns, dar numai ca prieten cu Ovidiu Ioanițoaia. N-a fost să fie mai mult de atât, deși poetul care fascinase cu volumul „Fântâna somnambulă" îmi remarcase începuturile gazetărești, în rubrica sa din „Contemporanul". Însă tot am marcat câteva momente biografice importante în relația de la distanță cu inventatorul revistei care, printre altele, a scos din anonimat medici formidabili, a pledat pentru ecologie când nici că prea știa românul de rând cu ce se

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

mănâncă chestia asta, a impus publicului numele unor oameni de presă, de cultură excepționali. Mulți dintre aceștia au rezistat tuturor valurilor, în final ca de tsunami, care s-au năpustit asupra presei, Tudor Octavian adaptându-se chiar, la o vârstă venerabilă, tehnologiei moderne: spre deosebire de un Ioanițoaia, care n-a renunțat nicicând la scrisul de mână, a învățat atât de bine lucrul pe calculator încât își preda lucrările de artă pe stick, gata machetate, spre bucuria editorilor, ca și a propriului buzunar. Asta nu înainte de a-și asigura pe primul calculator programul cu țăcănitul mașinii de scris – *după 45 de ani cu* Consulul *pe genunchi, parcă nici nu mai aveam inspirație fără să-i aud zgomotul*, se mărturisea distinsul.

I-a hăitut pe toți domn' Păunescu, le-a făcut viața deloc ușoară, dar s-a bătut ca niciun alt șef din presă să aibă fiecare un trai decent. Râdeam cu gura până la urechi când, martor ocular aflându-mă, înrobiții de tutun se repezeau să deschidă până la refuz ferestrele, dând din brațe mai abitir decât Chaplin pentru a forța evacuarea fumului gros, de cum se transmitea teribila veste *Vine șefu' scump!*. Însă ce s-ar fi făcut Ovidiu, cel Traian pentru prieteni, fără tupeul (nepartinic) al lui Păunescu de a angaja pe unul ce *trădase*, mergând după prima-i nevastă în *Statele* ei? L-a angajat pe post de corector, spre a înșela vigilența Secției de presă *a ceceului*, i-a cerut să semneze cu pseudonim (Emil Negoiță, Traian Iordăchescu ș.a.) până când, cum-necum, l-a *vârât* pe Ioanițoaia în partid, pentru a-i reda statut oficial de redactor celui lansat în presa sportivă, dar cu condei sclipitor etalat mai cu seamă în paginile revistei *Flacăra*: într-atât de *bazat* scria despre medicii eminenți ai României, încât am avut de dus adevărate lupte în șuete cu doctori adevărați pentru a le demonstra, câștigând chiar pariuri!, că Traian Ovidiu nu a făcut aceeași facultate ca ei, ci e doar fiu de specialist în ale anatomiei și fiziologiei, priceput foarte în folosirea limbii, însă nu ca organ de simț.

Iar dintre toți aceia pe care i-a *hăituit* (însă le-a și însemnat drumurile devenirii și creației, majoritatea afirmându-se ulterior

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

nu numai în presă, dar și în literatură, teatru, diplomație, chiar business), Dan Bârlădeanu i-a rămas alături până la capăt. Capătul vieții de dăruit secretar de redacție și mai mult de atât – *a fost unul dintre cei mai corecți, mai tenaci și mai serioși colegi de muncă ai mei. Iubea teatrul și visa gazetăria*, cum îl definea Adrian Păunescu. Bunului nea Dan îi datorez și eu colaborarea la o publicație a Poetului – e drept, doar la aceea scoasă după ce fusese lăsat fără revista cea vestită: mă *talona* câteva zile, apoi nu se dădea plecat din biroul de om ocupat până peste cap ce mă aflam atunci decât cu articolele promise pentru „Flacăra lui Păunescu" sau almanahul ei. Era într-adevăr tenace, așa cum avea să se dovedească și fiul său Ivor, care a emigrat la Montreal în 1986, dar după 11 ani insista și reușea să fie audiat în Comisia pentru cultură a Camerei Deputaților, în vederea „stabilirii unor legături de colaborare între televiziunile publice din România și din Canada". Fostul operator de la TVR ajuns telecast canadian (și-a fondat și propriul post de televiziune în Toronto) a produs filme dedicate țării natale: „Dumnezeu e în România", „Locul unde omul râde de moarte" – despre Săpânța e vorba – sau „Omul cu papion", închinat împreună cu Smaranda Jelescu lui Ion Rațiu. Iar ultima-i implicare, la propriu, în peisaju-i natal se vrea o inedită propunere, cu uneltele cineastului, pentru salvarea minunii naturii cu numele de Delta Dunării.

Apropo de formula cu *șef scump* (cuvântul *iubit* era rezervat, se știe cui), se pare că ea a fost consacrată de *mâna dreaptă* a poetului în conducerea revistei, Nicolae Arsene. Acesta i-o adresa, oricum, cel mai des, în ședințele convocate de urgență la revenirile din peregrinările Cenaclului, în care mi s-a povestit cum se întâmplau scene relevante pentru multiplele fațete ale personalității al unui redactor-șef cum altul nu s-a mai prea pomenit. Păunescu, marcat vizibil de teribilul consum din spectacole, făcea eforturi mari să se mențină treaz, ascultând relatări despre ce se petrecuse în lipsa-i, iar la un moment dat întrerupea brusc vorbitorul: își amintise

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

că vreun *icsulescu* comisese nu știu ce *năsărâmbă* și, după ce tuna și fulgera, decreta scurt *dați-l afară!*. Imediat ațipea, liniștea se așternea, asistența veghea (somnul șefului drag). Dura puțin, niciun sfert de ceas, că se trezea tot brusc, întrebând la fel de scurt *Unde am rămas*?… *A, da, icsulescu – scrie bine, e tip de ispravă, trece-l la primă, Arsene.*

Prima pățanie pe propria piele (vorba vine *piele*, că fractura-i destinată îndeobște membrelor) nu s-a produs nici în redacție, nici pe vreo scenă, precum cele ce vor fi povestite apoi, ci la un meci de fotbal. Nu în tribune, la Masa presei – pe teren s-a întâmplat, că „microbul" se manifesta nu numai prin scris sau cuvântat. Portar titular fiind în echipa „Sportul" – ziarul, nu clubul din Regie – m-am lăsat ademenit la un joc în familie al celor de la *Flacăra*, la care mai fuseseră invitați, ca să se strângă de două echipe complete, și alții *din afară*, ca doctorul Andrei Georgescu, zis Fifi, pe atunci șef la Salvare, mare *sculă* în medicina de urgență, temporar chiar șeful național al acesteia.

Poetul și-a ales trupa, Ioanițoaia trebuia să se mulțumească cu ce mai rămânea. S-a jucat binișor de ambele părți. Dar numai o vreme, scurtă rău, după care cei din fața mea cedau mingea cu o nonșalanță demnă de cauze mai nobile. *Obiectul* ajungea, obligatoriu, la domn' Păunescu, care îl deschidea lung pe Andrei, fiul său, și vai mama acestuia când greșea, când nu i-l returna prompt în vârf de bocanc. Ce mai încolo și încoace, în ciuda plonjoanelor disperate, se făcuse de vreo șase-șapte la unu în momentul producerii unui fault presupus astfel doar de *șefu' scump* (nu se punea problema de apariție a protestelor, nu?). Lovitură liberă de la circa 18 metri, zid din două spinări, și acelea aplecate, la ai noștri. M-am concentrat, parol!, precum avea să o facă Duckadam, în clipele de dinaintea execuției poetului, dar poate nici măcar eroul de la Sevilla nu ar fi avut vreo șansă, într-atât de puternic a bătut Păunescu. Degeaba l-am *citit* și m-am dus pe minge, mi-a dat mâna peste cap și mi-a

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

rupt degetul mic de la dreapta! Șocat și el de așa ispravă, dar fără a-și putea masca mândria (proverbială), m-a urcat în mașina sa, ordonând șoferului să *zboare* la „Municipal" și să nu se miște de lângă victimă până nu i se acordă cel mai competent ajutor. O săptămână întreagă a tot întrebat cum îmi mai este…

A doua întâmplare a avut loc în absența maestrului. Chiar și așa, în lipsă, el mi-a fost salvarea într-un moment care era gata-gata să se termine prost, dar s-a sfârșit cu aplauze dinspre zeci de țări, reprezentate la Academia Internațională Olimpică – sesiunea din 1986, inclusiv de către recordmani mondiali și mulți laureați ai Jocurilor. Ce să caut într-o asemenea companie ilustră un necampion al arenelor? Aceasta-i exact întrebarea pe care i-am pus-o Liei Manoliu, în dimineața în care m-a chemat la biroul său de președinte al Comitetului Olimpic Român, aflat două etaje mai jos decât cel al ziarului. Cu blândețea-i definitorie, campioana olimpică din Mexic mi-a explicat, în timp ce-și masa ușor, dar continuu, palmele deformate de caznele îmblânzării discului:

— *Tema e acum „Sportul și cultura". Vin și oameni de teatru și, cum știu că ai urcat pe scenă, te-am ales pe tine, iar Victor Bănciulescu, care vine ca lector, a fost de acord. Ia legătura cu Emilia Eberle, ea va fi prezența feminină de la noi.*

Am luat legătura, însă marea gimnastă n-a mers acolo, în avionul de Atena, de unde am continuat drumul cu autocarul, urcând alături de Elena Frâncu, fostă vicecampioană mondială la handbal. Mi-a părut rău de forfaitul Emilei, m-am bucurat să cunosc îndeaproape (ei, nu chiar foarte de aproape...) o tipă extrem de deschisă, jovială, săritoare la nevoie, respirând din toți porii pentru sport – a fost cel mai longeviv șef de direcție județeană, în Constanța ei, afirmându-se și în conducerea performanței la nivel național.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Plăcerea de a-i cunoaște și a trăi trei săptămâni alături de tineri din multe generații și din toate colțurile pământului a fost *umbrită* tocmai de lipsa oricărei umbre la propriu în acea tabără, scăldată de un soare năpraznic. Era atât de insuportabilă căldura, încât după câteva zile de prezență în *lumea liberă* socoteam cât mai e până la întoarcerea în prăpădenia de acasă, unde măcar beneficiam de avantajele climei temperat-continentale, cu patru anotimpuri ce-și cam respectau atunci periodizarea în calendar.

Scoteam căldura din noi abia seara. Evadările nocturne din tabără în localitatea Olympia s-au succedat neîntrerupt, după prima zi în care abia apucasem să deslușim rostul prezenței lângă *dromos* – pista pe care anticii alergau pentru lauri. Era ceva de mers, iar cum drumul trecea printr-o pădure deasă (nu mă întrebați, că doar nu a stat nimeni să le numere, câte partide de amor aveau să se consume pe după copacii seculari!), riscul rătăcirii prin beznă era vădit. De aceea, am devenit *din prima* cel mai căutat dintre „olympienii" de conjunctură – eram deținător de sursă de lumină, *sculă* sovietică, nene, voluminoasă și greuță, altfel ieftină ca braga în Obor. Datorită lanternei, nu mai făceam față invitațiilor adresate de dis-de-dimineață, tot mai mulți momindu-mă cu *facem cinste diseară*...

Simțisem dinspre unii, reprezentanți ai țărilor capitaliste, priviri cumva compătimitoare, pentru toți cei proveniți din așa-zisul „lagăr socialist", care ne-am și strâns într-o seară în care s-a vorbit limba rusă (cântând), stropită din butelcile aduse de fiecare de acasă. Am dansat și cu frumoasa patinatoare din URSS, cam plină de aere însă, așa că am preferat să mă las purtat de brațele puternice ca de Nicu Vlad aflate în dotarea marii vedete a acelei sesiuni de Academie. Evelin Jahl, pe numele ei, nemțoaica dominase proba de aruncare a discului șase ani la rând, câștigând două titluri olimpice, două mondiale, unul european, făcând și record al lumii. Priveam cu firească admirație, dar cam în sus (deși nu sunt vreun Ghiță Berceanu) la ea – era celebră, distinsă, avea

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Nadia Comăneci împreună cu Ionela Prodan, acasă la familia lui Alexandru Ștef, antrenorul de rugby ajuns director de mare complex la Montreal și omul care i-a schimbat viața – prima fotografie. În cealaltă, celebra interpretă a folclorului alături de fiicele sale; cu Anamaria (în stânga imagini și a mamei) a venit artista de mână, pe neașteptate, în redacția ziarului Sport XXI, de unde a plecat singură, pentru a mai hrăni un om și-un câine din bucata sa de pâine. Da, faimoasa impresară a fost și ziaristă.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Un surâs în plină Gală și o floare printre flori: Felicia Filip, adică Regina Traviatei și directoarea unei unice instituții de cultură.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

La masă cu legendarii oameni de fotbal Anghel Iordănescu și Ion (Liță) Dumitru, „supravegheați" de un tânăr practic necunoscut marelui public în momentul realizării fotografiei, cu ani buni înainte de noul mileniu – un anume Gabriel Oprea.